

Dysevalg til marksprøjten – lidt baggrundsviden

Der er flere løsninger på, hvilke dyser du kan vælge på din konventionelle marksprøjte.

Reglerne for afstandskrav til vandmiljøet og § 3 områder ved sprøjtning har medført, at mange vil have dyser, der reducerer afdriften med 90 procent. Herved kan man komme ned på et afstandskrav på 2 meter ved vandmiljøet og 1 meter ved § 3 områder for alle midler med afstandskrav. Ved ukrudtssprøjtning med prosulfocarb (Boxer, Fidox, Roxy m.fl.) skal man have dyser, der er godkendt til mindst 75 procent afdriftsreduktion.

I "Forslag til valg af dyser til konventionel marksprøjte" er i gruppe 2 for overskuelighedens skyld kun medtaget dyser, der giver 90 procent afdriftsreduktion. Under eksempler er kun nævnt dyser fra Hardi (MD=minidrift) og Lechler (ID), da disse fabrikater vurderes at være mest udbredte. I gruppe 1 er også nævnt refleksdyser fra TeeJet. I dokumentet ses dog også to mere fyldestgørende oversigter. På [Miljøstyrelsen hjemmeside](#) ses en vejledning med alle godkendte dyser til 90, 75 og 50 procent afdriftsreduktion.

Det anbefales at vælge samme dysestørrelse fra gruppe 1 og 2, så du kan skifte direkte fra den ene til den anden type uden at foretage ændring af tryk. Vælger man alm. luftinjektionsdyser, skal du derimod huske at vælge en mindre dyse og hæve trykket.

Mange kompaktluftinjektionsdyser i gruppe 2 er dobbeltviftede (duo/T=twin). F.eks. giver MD duo 03/IDKT 03 samme væskemængde som MD 03, væsken er blot fordelt på 2 vifter.

Dyserne i gruppe 2 skal anvendes ved meget lavt tryk langs vandmiljø og § 3 områder (omkring 1-1,5 bar), hvorfor effekten kan være nedsat. Kørehastighed må max. være 8 km/time og bommen skal højst være i 50 centimeters højde. Denne teknik skal anvendes i mindst 20 meters bredde. Når du ikke længere kører langs vandmiljø eller § 3 områder, hæver du trykket og kørehastigheden eller der skiftes til en anden dyse.

Kompakte luftinjektionsdyser og luftinjektionsdyser kan bruges til mange opgaver. De er især velegnet til jordmidler og under mindre gunstige vindforhold. Dækningen er mindre god, da dråberne er større, men mere vand kan kompensere for en mindre god dækning. En mere rettidig sprøjtning kan også kompensere for en lidt dårligere dækning.

Hardi Twin med luftassistance er kun godkendt med op til 90 procent afdriftsreduktion i en afgrøde på mindst 60 cm afgrødehøjde. For at kunne anvende prosulfocarb og reducere afstanden til 2 meter er man derfor nødt til at montere dyser fra gruppe 2. Danfoils Eurofoil dyse er godkendt til 90 procent afdriftsreduktion med 4 mbar lufttryk og 50 l vand pr. ha.

De fleste kan nøjes med de angivne to dyser. Vil man graduere mere, kan flere dyser være aktuelle. Se også pjecen [Maksimal effekt og minimal afdrift](#).

Mange muligheder med en enkelt dyse

I tabel 1 ses en oversigt over indstillinger og vandmængder ved brug af tre størrelse dyser. Det fremgår, at man kan komme langt med en enkelt dyse.

Tabel 1. Eksempler på vandmængder, l/ha, ved brug af 025, 03 og 04 dyser ved forskelligt tryk og kørehastighed.

Km/t	Tryk, bar	ISO 025 dyse	ISO 03 dyse	ISO 04 dyse
		l/ha		
6	2	160	190	260
	2,5	180	220	290
	3,5	215	260	350
8	2	120	145	195
	2,5	135	160	220
	3,5	160	190	260
10	2	100	115	160
	2,5	110	130	175
	3,5	130	155	205